

Jean Sinor: Ki a jó zenetanár?²

A szerzőt pályája kezdetén megérintette a kodályi tanítás szelleme és gyakorlata, magyar férje révén megtanult nyelvünk közvetítésével gondolkodásunkhoz is nagyon közel került. Ezt érezhetjük írásából, amely az 1995-ben Assisiben tartott 12. Nemzetközi Kodály Szimpóziumon előadásként is elhangzott. Mondataiból életrajzi adatainál sokkalta árnyaltabb kép bontakozik ki róla: egy *zenetanáré*, így, minden jelző nélkül. Aki a muzsikusképet és a tanárképet össze kívánja és össze tudja egyeztetni. Hiszen ettől *zene-tanár*. Mindehhez a kulcsot a kodályi elmélet, gyakorlat és személyes példa komplexitása adja, amely így egyszerre *kiindulópont* és áhított *végcél* is. Hogy az írás még csak véletlenül se egy misztikus Kodály-ima körüli forogjon, attól a szerzőt gazdag személyes tapasztalat- és élményanyaga, korunk valóságára való érzékeny rezonanciája védi meg.

Maga az írás *Schumann* 150 esztendővel ezelőtti papírra vetett zenészin-telmei és *Kodály* közel 100 évre rá újra-fogalmazott gondolatai síkjában helyezi el a jó zenészség, illetve ennek „meghosszabbítása”, a jó zenetanárság attribútumait. További rendező elv a „jó zenés” kodályi négyes követelményrendszere: a kiművelt *hallás*, a kiművelt *éretlem*, a kiművelt *szív* és a kiművelt *kéz*, illetve ezek egyenlő fontossága, egyensúlyuk meghatározó szerepe mind a muzsikusként, mind a tanári pályán. Hát még esetünkben, mikor a kettő egybefonódásából egy új minőség születik.

A szerző hét pont alá rendezi tapasztalatait, tanácsait, meglátásait. Ezek – miként a műfaj idézett, immár klasszikus előképei – a praktikus evidenciáktól a morálfilozófia régióig igen

széles spektrumot fognak át. Lássuk sorjában a főbb gondolatokat és kapcsolódási pontokat, amely *Schumann*, *Kodály*, *Sinor* üzeneteinek különböző rétegeit összekötik.

Tartsuk ébren magunkban a muzsikust! – az elmélet, a gyakorlat, a saját tapasztalás és a muzsikusként mivoltunkhoz való érzelmi viszonyulás útján egyaránt. *Sinor* javasolja: ne teljen el nap a zenében való megmerítkezés nélkül ne szegyélljük muzsikusként mivoltunkat, s vállaljuk annak felelősségét is, hogy növendékeink alkalmasint bennünk ismerik meg a *művészt*. „Poroljuk le a fülünket és próbálkozzunk olyannal, amivel korábban nem” – énekeljünk-muzsikáljunk magunk is (előadási gyakorlat), és vállaljuk egy-egy általunk ismeretlen művészeti ággal való szembesülést, illetve találkozás kihívását (befogadási gyakorlat). A szerző meggyőződése szerint az előadási gyakorlat a művészi igényességet, a más művészeti ágakban tett kirándulások a (nemcsak tanári) tolerancia-képességet, valamint új összefüggések felismerését erősítik.

Pallérozzuk intellektusunkat! Ehhez *Sinor* megfogalmazásában a szakmai szinten tartás szükséges, de nem elégséges feltétel; a humaniorák tanulmányozása elengedhetetlen. *Kodály* példájára hivatkozik, aki számos nyelven beszélt, s aki maga is vallotta: egy-egy idegen nyelv megtanulása a más-ként gondolkodás képességével ajándékoz meg. Itt emeli ki *Sinor* az anyanyelvi beszéd-, írás- és olvasáskultúra fontosságát, a pallérozott stílus újrafelfedezését és a human műveltség társadalmi presztízsének visszaállítását.

Érdeklődjünk a világ dolgai iránt! *Sinor* tovább tágítja az ideális zeneta-

² A tanulmány az Országos Közoktatási Intézet és az Új Pedagógiai Szemle együttműködésében az OKI támogatásával jelent meg.

nár szellemi horizontját a szűk szakmai kérdésektől korunk komplex valóságának megértéséig, vagy legalábbis annak megkísérléséig. E kapcsolat a zsu-gorodó világgal a felgyorsult időben, jól tetten érhető a frappáns jelmondatban, amely itt is érvényes: „*Think globally, act locally*” (kb: Gondolkozz világlép-tékben, valósítsd meg ott ahol élsz.)

Harmóniában a természettel. Kodályt „beérte az idő”, legalábbis élet-szemléletét, ami legendás természet-szeretetét és egészséges életmód-prefe-renciáit illetően. Sinor itt sorjázott gon-dolatsora a természetben helyét megtaláló ember apoteózisa.

Vállaljuk meggyőződésünket! A külső világ után a belső, morális karak-terisztikumokat veszi sorra a követke-zőkben a szerző. Amikor már magunk-ban helyükre kerültek a dolgok, követke-zik szűkebb és tágabb környe-zetünk meggyőzése az általunk vallott eszmék és értékek fontosságáról és he-lyességéről. A zenetanároknak – min-den zenetanárnak – hallatnia kell a hangját minden elképzelhető fórumon: az iskolában, hivatalokban, minisztéri-umokban, sajtóban, rádióban, televízió-ban a zeneoktatás, a zenekultúra védel-mében. (Vajon milyen jobb konkrét tanácsot adhatna ma, nekünk, Magyar-országban, Kodály országában?!)

Sose elégedjünk meg azzal, amit ebértünk! Ismerős a képlet: a lánglelkű, elkötelezett, tettvágytól égő, érték-megszállott pályakezdő, aki a „körül-mények” nyomására fokozatosan felad-ja művészi elveit, megalkuszik, besorol, a „realitás” szent nevében. Sinor meg-átalkodott „nem realisták” után kiált,

Jean Sinor: Ki a jó zenetanár. Bulletin of the International Kodály Society, 20. évf. 1995. 2. szám.³

akik képesek egy-egy óra, koncert vagy szezon után kimondani: „ez nem volt még elég jó”, implikálva, hogy még lehet és lesz is jobb!

Éljünk lehető legteltesebb életet! Hallgatni valamit mindenki tud. Halla-ni – hogy mi szól, hogyan és miért – viszont meg kell tanulnunk. Ugyanez a helyzet a teljes életet éléssel. Sinor ez-úttal is, mint írásában már oly sokszor, a nyitottság, a mindenből tanulás ki-meríthetetlen forráserejét hangsúlyoz-za. Meg kell tanulnunk, hogy felgugyok, befogadjuk, ami velünk és körülöttünk történik. Nagy tanítónk lehet ebben a művész, a művészet, a filozófia.

Summázatában Sinor leszögezi: *Kodály* alaposan feladja a leckét. Jó ze-netanárnak lenni nem könnyű; ő nem lehet átlagos, átlagon felülinek, átlagon kívülinek kell lennie. Nem jár vele pénz, hatalom, dicsőség, de kell hozzá hit, el-kötelezettség és sok-sok munka. A szer-ző *Kodállal* és *Schumannal* zárja gon-dolatait: *A tanulásnak sosincs vége.*

Az 1995-ös Nemzetközi Kodály Szimpózium címe: *Zene és költészet* volt. *Jean Sinor* muzsikus, azt tudjuk. De a maga nemében költő is. Lendületes írása nem tár fel hatalmas új igazságokat, de kimond régiakat, amelyeket hajlamo-sak vagyunk elfelejteni, és felfedez új összefüggéseket, amelyeket hajlamosak vagyunk meg se látni. Szimbólumérté-kű, hogy e hitvallást a művészet, a hu-manitás, a tanítás szépséges felelős-ségéről egy *amerikai* kolléga tette, s *Ko-dály* inspirálta gondolatait fordításból ismeri majd meg a magyar szakma. Halljuk ki jól a nekünk, mindannyiunk-nak szóló üzenetet belőle!

L. Nagy Katalin

³ Jean Sinor a Nemzetközi Kodály Társaság elnöke, gyakorló zenetanár (Director of Undergraduate Studies/Indiana University of School of Music, USA). Az írást a Bulletin of the International Kodály Society, 20. évfolyam 2. száma adta közre 1995 őszén. E recenzió készítése közben magyar fordítása is megjelent az Ének-Zene Módszertani Lapok 3. évfolyam 1. számában, 1996 szeptemberében.

Pályázat

Hazánk mezőgazdasága diákszemmel

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum pályázatot hirdet az általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói és a gimnáziumok 10–14 éves tanulói részére.

A tanulók pályázhatnak: képzőművészeti alkotásokkal, rajzzal, festménnyel, kispasztikával, fa-, fém-, textilmunkákkal, melyek témája a mezőgazdasággal, természeti környezetünkkel kapcsolatos.

A 7. és 8. osztályos és 12–14 éves középiskolások dolgozattal is pályázhatnak az alábbi témákban:

1. A szántóföldi növénytermesztés alakulása lakóhelyem környékén a múltban és a jelenben
2. A nyár ízei egész évben
3. A kisállatok tenyésztésének hagyományai lakóhelyem környékén
4. A környezetemben élő állatok
5. Mit láttam egy erdei kiránduláson?
6. Lakóhelyem környezetvédelmi gondjai
7. Liget-ház

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum pályázatot hirdet a gimnáziumok, mezőgazdasági, erdészeti, élelmiszeripari szakközépiskolák és szakmunkásképző intézetek tanulói részére.

Pályázati témák:

1. A szántóföldi és kertészeti növénytermesztés hagyományai lakóhelyem környékén
2. A környékünk szőlőhegyeinek hegyközségi szervezetei, a közös munka emlékei és hagyományai
3. Paraszti kertek környékünkön
4. Liget-ház
5. A környezetünkben fellelhető agrárműszaki emlékek
6. Földművelés, állattartás, pásztorélet hagyományos szokásai, rítusok, hiedelmek lakóhelyemen vagy annak környékén.
7. Állattenyésztési hagyományok lakóhelyem környékén
8. Hazai tájak állat- és növényvilága
9. Természet és település. Az urbanizáció ökológiai gondjai lakóhelyemen
10. Liget-rend

Jelentkezés: A tanulók az iskolán keresztül a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Közművelődési Főosztályára, Budapest XIV. kerület, Városliget, Vajdahunyadvár (Bp. 5. Pf. 129. 1367) küldjék el pályamunkájukat.

Mindkét pályázat beküldési határideje: 1997. március 31.

Contents

Richard Korzenszky: The Hungarian School is a Thousand Years Old - But Who Has the Future? (Page 3)

István Perjés: The Curricularization of Cognition Strategies (Page 11)

Tibor Derdák-Aranka Varga: The Language of the School – a Foreign Language (Page 21)

Katalin L. Nagy: Music and Pedagogy (Page 37)

Tamás Kózbos Kiss: Reflections on Teaching Folk Music – Comments on the National Core Curriculum (Page 50)

Imre Knausz: Teaching History and the Integration of Subjects – Three Examples and Some Conclusions (Page 57)

Márta Kőrös-Mikis: Information Science for Young Children – The Results of a Survey (Page 69)

Horizon

„We Try to Overcome Our Own Doubts” – an interview with Tibetan monk-teacher *Lodder Lobsang Surnam (Andrea Jankovich–Tibor Jankovich)* (Page 84)

Attila Nagy: Intellectual Slaves or Organic Intellectuals? (Page 93)

Environmental Education

Mariann Bucskó: On the EDEN Project of Hungarian UNESCO Schools (Page 105)

Mental Hygiene

„I Think I Am a Good Teacher” (*Eva Sallai* interviews primary school teacher *Judit Mongyi–Istvánovits*) (Page 110)

Who Will Help? – in-class talk in a Life Skills project (Page 118)

Hungarian schools – the first one thousand years

Sándor Győrványi: Chapters from the History of Hungarian Vocational Training; Part 3 (Page 127)

Critics–Observer

The First Hungarian Reference Book for the Non-Violent Solution of Conflicts (*Vera Kása–Ormai*) (Page 137)

Jean Sinor: Who is the Good Music Teacher? (*Katalin L. Nagy*) (Page 141)

Inhalt

- Richard Korzenszky*: Die Schule in Ungarn ist tausend Jahre alt, aber wem gehört die Zukunft? (S. 3)
- István Perjés*: Erkenntnisstrategien auf dem Wege zum Lehrplan (S. 11)
- Tibor Derdák–Aranka Varga*: Der Sprachgebrauch der Schule ist eine Fremdsprache (S. 21)
- Katalin L. Nagy*: Musik und Pädagogie (S. 37)
- Tamás Kobzos Kiss*: Gedanken über den Volksmusikunterricht - unter dem Vorwand des Nationalen Grundlehrplans (NAT) (S. 50)
- Imre Knausz*: Geschichtsunterricht und Lehrfachintegration - drei Beispiele und manche Lehren (S. 57)
- Márta Kőrös Mikis*: Informatik in der Anfangsphase - Erfahrungen einer pädagogischen Befragung (S. 69)

Blickfeld

- „Man versucht seinen eigenen Zweifel selbst zu heben“ - Gespräch mit dem Mönchlehrer aus Tibet *Lodö Lobsang Sönam (Andrea Jankovich-Tibor Jankovich)* (S. 84)
- Attila Nagy*: Fronarbeiter oder Intelligenzler? (S. 93)

Umwelterziehung

- Marianna Bucskó*: Über das EDEN-Programm der ungarischen UNESCO-Assoziierten Schulen (S. 105)

Mentalhygiene

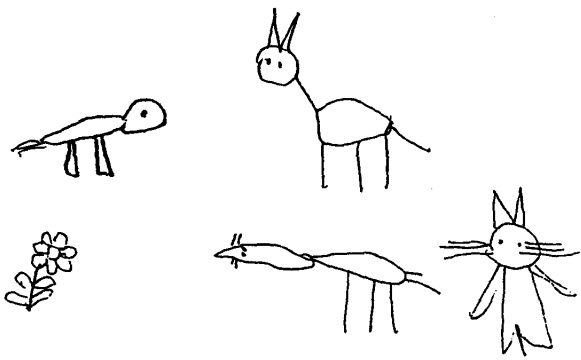
- „Ich halte mich für eine gute Lehrerin“ Gespräch mit Lehrerin *Judit Mongyi–Istvánovits (Eva Sallai)* (S. 110)
- „Woher kommt die Hilfe?“ Konversation in der Klasse im Rahmen des Programms „Kenntnisse und Fertigkeiten der Lebensführung“ (S. 118)

Die Schule in Ungarn ist 1000 Jahre alt

- Sándor Györiványi*: Kapitel aus der Geschichte der ungarischen Fachbildung III (S. 127)

Kritik-Beobachter

- Das erste heimische Handbuch zur gewaltlosen Konfliktlösung (*Vera Kósa-Ormai*) (S. 137)
- Jean Sinor: Wer ist ein guter Musiklehrer? (*Katalin L. Nagy*) (S. 141)

Első osztályos tanuló rajza, Egyházasharaszti